

metrov — a raje več kakor manj. Kljub temu, da je v gornjem delu še vedno dovolj padavin v obliki snega, se je meja deževja in z njo ločnica večnega snega pomaknila višje, doba tajanja pa podaljšala, zato tako nazadovanje! —

Ko pa se dol grede začneš odmikati od nazadujočega, v sebe pogreznjenega ledenikovega jezika, ti zasižejo zopet njegovi višji predeli v vsej lepoti in mogočnosti. Vse lepši in lepši postajajo, čim bolj se bližaš hišam in hišicam vasi Bossons. Grozeče visi orjaška masa gora in ledu nad krajem in ljudje kar izginejo v primeri s to silno naravo. Kljub vsej nepopisni lepoti se ti zdi, da se ledeniki zlokobno bleščijo — nič ne veš, kaj skrivajo v svojem nedrju — saj je bližnji sosed Bossonnskega ledenika, Glacier de Bionnassay komaj pred dobrimi sedemdesetimi leti postal strašen morilec nič hudega slutečih dolinskih prebivalcev.

Skuta z južne strani

RADO KOČEVAR

Ko smo leta 1946 zgradili bivak pod Skuto, smo s tem odprli alpinističnemu svetu novo in zanimivo torišče, osrednjo rajdo Grintovcev. Ne smem sicer trditi, da so pred vojno tu stene samevale. Pristopi do sten Skute so bili nekako od rok in večina plezalne družbe je raje delovala na Kamniškem sedlu ali pa na Okrešlju.

Bivak pod Skuto ima to prednost, da leži tik pod samimi stenami Skute, razen tega pa tudi ni daleč do severnih sten Rink in Turske gore nad Okrešljem. Ker smo ga zgradili sami z lastnimi žulji, smo ga seveda tembolj vzljubili. Zlasti leta 1947 smo velik del svojega alpinističnega udejstvovanja prenesli semkaj.

Po znani epizodi na Kokrskem sedlu je v gorah skoraj mesec dni nepretrgoma snežilo. V takem se seveda nismo lotevali nikakršnih vzponov. Plaz v Planjavi me je temeljito izučil.

V enem letu plezalnega udejstvovanja sem se že veliko naučil, tako da sem se odslej odločil za samostojna dejanja. Hotel sem sam izvršiti ta ali oni vzpon. Zato pa je bila potrebna silna volja in te mi ni manjkalo.

Neko pomladno soboto sem se tako usedel na kolo in preko Mengša odbrzel goram naproti. Mrzla burja mi je pihala z nasprotni stari, lesketajoči vrhovi pa so bili vabljivejši.

Pot na bivak skozi Žmavčarje mi je bila že tako znana, da sem jo kar sam ponoči mahnil gori. Lunina svetloba je poskrbela, da ni bilo dolgočasno. Poletna melišča je pokrival led kakor nalašč za moje dereze.

Drugi dan je bilo nebo brez oblaka. Gore pa vkovane v led, kakor bi bile le iz njega. Spomnil sem se, da v takem še nihče ni pristopil na Skuto z Malih Podov. Odločitev je bila tu.

Skuta z Malih Podov ni zahtevna, poleti je speljana tu zavarovana pot. Pred letom dni, ko sva še spomladi lazila z Verovškom, sem vedel, da se lahko ubiješ tudi mimogrede. Pozimi zadostuje le napačna stopinja ali korak. V ledeni strmini 55 stopinj se je težko ustaviti.

Če zgrmi na tebe plaz, je še huje. V obeh primerih te vrže preko stene sto do dve sto metrov.

Bil sem na vse to pripravljen in sem se kljub vsemu odločil, da premagam to steno. Uspelo mi je, po dveh urah napetega, a čudovitega plezanja v ledu. To je bil velik uspeh v tistih letih, ki mi je dal še večji polet. Zraven je bil še čudovit dan, ki bi ga danes težko opisal. Razgled do samega Triglava in dalje do Snežnika itd.

Ostenje Skute s Podov je visoko približno tri sto metrov. Skala je večidel kompaktna in južni raz te gore velja celo za najlepšo poletno turo v tej skupini Savinjskih Alp. Ne bom se spuščal v zgodovino plezalnih podvigov v teh stenah. Ustavil se bom le na tistem, kar smo doživeli mi.

Čeprav sta južno steno prva preplezala Iglič in Verbic, se njuna smer danes ne pleza. Poteka po nezanimivi in skrajno krušljivi grapi desno od raza in levo od Streže, kjer drži zaznamovana in zavarovana pot. Nam sta Skuto predstavila vodilna plezalca v Savinjskih Alpah Vinko Modec in Boris Režek.

V steno sta se spravila šele po dovrstitvi velikih takratnih problemov v tej gorski skupini, to je severne stene Ojstrice, Štajerske Rinke in Rzenika.

Leta 1933 sta tu izpeljala tri plezalne smeri in jih opisala v Planinskem Vestniku. Mislim tu južni raz, zajedo in kompromisno smer desno od stolpa. Omenjene smeri so v glavnem tretje do pete težavnostne stopnje, kratke in dokaj zahtevne. Pred vojno so bile le redke naveze v teh stenah. Baje sta bili zajeda in južni raz le enkrat ponovljeni. To nam je pripovedoval plezalec Marijan Lipovšek, ki je pred vojno ponovil nekaj težjih smeri v Grintovcih.

Spomladi 1947, ko še ni skopnel sneg, sem se odločil, da ponovim najmarkantnejšo smer v Skuti, to je njen vitki in ozki raz. Opremil sem se s klini in za silo uporabno konopljeno vrvjo. Drugoval pa je znanec iz obeh tečajev Božo Fakin.

10. maja sva tako opremljena stala na oni ozki travnati rezi, ki ju v svojem opisu omenjata prva plezalca.

Že v prvem raztežaju sva našla klin z oznako »M M«. Sedel je sredi kratke, strme stopnje, kjer se je treba visoko zagrabit in se z nogami upreti v gladko ploščo. Izpulila sva ga in kmalu sedela na zračnem varovališču v razu. Sedaj sva že zabila prvi klin za varovanje in začel sem plezati po masivni in plitvi zajedi, ki se više gori konča z zagato. Od tu je bilo treba prečiti desno po majhni polički in nato izplezati po strmi steni na raz. To je najtežje mesto v razu in v takratnih razmerah sem zabil številne kline. Detalj je strm in oprimki so skopo odmerjeni. Ko se ozreš, vidiš, da bi v primeru padca prvič in, poslednjič pristal spodaj v grapi. Priznam, da sem se moral takrat dobro potruditi na tem mestu. Ugotovil pa sem tudi to: Če bi bilo to mesto kje v Julijskih Alpah, recimo v triglavski steni, bi bilo ocenjeno najmanj s peto tež. stopnjo.

Sam sem sicer zabil mnogo klinov, pa vendar sem se držal načela: »Bolje zabiti sto klinov več kakor enega premalo«. To načelo me je vedno spremljalo v gorah. Marsikdo se je hvalil s tem, da je v tej ali oni smeri rabil malo klinov. Eden izmed teh je bil tudi Stanko Kokošinek. Ta je nekoč pozneje v skalaški smeri v severni steni Triglava izbil klin rekoč »V tem šodru ga ni treba! In nesrečno naključje je hotelo, da je ravno na istem mestu čez dve leti odletel v grušč in se skrajno težko pohabil. Bil je drugače vzoren tovariš, da malo takih. Pa vendar ga je lahkomišelna odločitev veljala pozneje življenje.

Morda bo kdo rekel pozneje: Kako to, da sem na takih mestih zabijal kline? Ko sem šel drugič, jih nisem več. Ko sva nekoč plezala z Igorjem Levstkom, je ta preplezal ves raz brez klina. Vendar se danes ne počutim zato

nič manj vrednega. Vedno sem izkoristil sleherno možnost, če je bilo potrebno, da vsaj za varovanje zabijem klin.

Tistikrat sva v južnem razu Skute precej zabijala. Tudi naslednji raztežaj naju je veljal nekaj časa, strahu in dela. Potem pa je bilo lažje in do vrha sva uživala v krasnem plezanju. Spominjam se, da je bila na Podih še zima in okoli bivaka pod Skuto so se smučali mariborski alpinisti.

Sestopila sva po zaznamovani poti k Bivaku. Bilo je pozno popoldne. Naslednjega dne so nama za uspeh v Ljubljani čestitali. Bila sva ponosna. To mi je dalo še večji polet. Tako je bila za menoj prva zmaga — tura četrte težavnostne stopnje.

Južni raz sem večkrat plezal. Vodil sem razne prijatelje, med drugimi tudi Evgena Vavkna, ki je od strahu, ko se je Dragi Šušteršič odkrušil za dva centa težak blok, skoraj obnemel. V živo skalo je »zabijal« klin. Poslednjič sem ga plezal z Sandijem Blažino, januarja 1949, kot prvenstven zimski vzpon — toda v kopnem. Raz sva zmogla v dveh urah.

Vseh devet vzponov v razu je bilo lepih in če bom le imel priložnost, bom tu zopet plezal.

V stenah Skute se mi je v naslednjih letih posrečilo preplezati tudi dva prvenstvena vzpona. Eden od obeh vzponov je jugozahodna stena, levo od južnega raza. Sam ne vem, kdaj sem se odločil za ta vzpon. Morda takrat, ko sem plezal južni raz ali pa ko sva se nekega pomladnega dne sprehajala s Zupanom po Podih. Pozneje se je za načrt ogrel še Verovšek in 29. junija 1947 smo vstopili v steno. Vstopili smo v vpadnici gladkih plati v zgornjem delu stene, tik južnega raza. Če gledaš steno z gruča, boš opazil spodaj velike pragove in gladke viseče plošče. Spominjam se, kako je bil neki prag zelo težaven, takoj za njim pa bi preko gladke plošče najraje nalili lepilo za naše plezalnike. Plezali smo v troje. Ko smo izplezali prve pragove, je bilo malo lažje.

Morda ta smer danes ni tako zanimiva in privlačna. Tudi sosednji južni raz je lepši, pa vendar smo bili ponosni na turo. Bila je nova — človeška noga še ni plezala po temu skalovju. Za nas začetnike je to mnogo pomenilo. Imeli smo občutek, kako so nas ostali zavidali. Še en vzrok je bil, ki nas je silil k turi. Naše planinsko društvo je imelo bogato knjižnico. Mi smo pridno prebirali zlasti alpinistične knjige. Najraje smo segali po nemški reviji »Der Bergsteiger«. Tu smo našli množico opisov raznih vzponov. Najbolj pa smo občudovali fotografije iz sten Wilder Kaiserja. Serija slik iz Fleischbanka in Totenkirchla je bila tako privlačna, da smo vedno skoraj nemi sedeli ob njih. Strme, celo previsne gladke plati. Plezalec v njih, kakor prilepljen. To je bilo, česar nismo bili vajeni v naših stenah. In v Skuti smo videli v vrhnjih ploščah nekaj podobnega — slovenski Fleischbank. Hoteli smo tudi mi preplezati nekaj takega, strahotnega in nemogočega. Pa kako smo se, ušteli tistikrat!

Prvi poskus ni rodil sadu. Pred ploščami smo se obrnili levo v lažji svet in po njem izstopili na vrh. Uvideli smo, da nismo samo še nedozoreli, temveč tudi mnogo premalo opremljeni za tako stvar. Pa navdušenje je bilo tako, da smo čez dva meseca zopet vstopili v steno. Do vrha kamina, kjer smo pred kratkim obrnili, smo hitro prišli. Tudi do tu ni bistvenih težav. Tudi tega dne nismo mnogo napredovali. Rešili smo sicer smer, seveda kompromisarsko in izstopili v južni raz. V dveh raztežajih čez plati smo pustili dokaj moči in klinov. Srečali smo se prvič v življenju z območjem šeste težavnostne stopnje. To je one stopnje težavnosti, kjer plezalec stoji na skrajni meji svojih moči.

Bilo je to le kratko srečanje, katerega sem najbolj občutil jaz v teh previsnih plateh.

Prvi del plošč ni težaven. Verovšek je zelo lepo premagal prvih napetih štirideset metrov. Prišel je do mesta, kjer razčlembe v plateh preidejo v 90° nagnjene, popolnoma gladke plošče. Predstavljajte si zid ljubljanskega nebo-tičnika, ki je prerezan le z ozko poklino.

Ko sva midva s Zupanom izplezala do Verovška, smo se najprej posvetovali. Odločili smo se, da kot srednji plezalec vstopim v navpične plati varovan na dvojni vrvi v »V« sistemu. Plezati po poklini se ni dalo. Tudi oprimkov in stopov ni bilo. Zabijal sem kline v edino razpoko in se s pomočjo Modčevega škripčevega potega dvigal kvišku. Vse bi še nekako šlo, ko lepe pokline ne bi zmanjkalo. Zabijal sem seveda naprej, toda klini niso več prijemali. Naenkrat, kratek »rrssk«, in znašel sem se dva metra niže, viseč na vrvi. To je bilo moje prvo popotovanje po zraku, ki ne bi bilo nič nevarno, ko bi imeli današnje nylon vrvi. Takrat pa se je že po dveh metrih padca vrv natrgala. To je bila tudi sreča, da smo se še pravočasno umaknili.

Ne vem, kaj naj bi danes povedal o tem neuspehu. Prevelika volja in nezadostna oprema sta se srečali z zahtevami, ki jim mi še nismo bili kos. Zavedeli smo se takoj tega dejstva in Zupan je nato izplezal po nekaki »S« poklini desno na raz. Raztežaj je silno zračen in nas je pripeljal naravnost na raz. Jaz sem bil od padca še tako prestrašen, da se mi je zdelo, da bo vsak čas zgrmela velika luska iz počí, ki pa je zelo trdna.

Danes še vedno stoje klini v markantnih Skutinih plateh. Zarjaveli stoje kot neme priče čudnega poskusa trojice ljudi v prvih letih povojnega alpinizma. Morda ne bo v njih nikoli vpeta vrv. Toda kadarkoli se nanje spomnim, se mi tudi prikaže serija onih divjih fotografij iz Kaiserja in poskus njihovega posnemanja.

Mitja Kilar je menda edini ponovil to smer. Pravil je, da te vrhnja dva raztežaja ne razočarata, a vendar tudi ne nudita kaj novega.

Smer je sicer nekoliko zahtevnejša, razen izstopnih dveh raztežajev, pa manj zanimiva kakor plezanje po južnem razu.

V istem letu smo opravili tudi drugi vzpon v stenah Skute. Preplezali smo v tistih časih razvpiti Oltar ali jugovzhodno steno Skute. Vlasto Kopač in ostali starejši alpinisti so nam kazali na to steno vselej, ko smo skupaj hodili na bivak. Verovšek si je ogledal steno tudi že od blizu, ko je pred mesecem z Ljubom Zupančičem preplezal novo, direktno smer na »konja« v grebenu Rinka—Skuta. Midva z Zupanom pa sva steno že dalj časa ogledovala z daljnogledom. K turi so podžigali še drugi. Bili smo v dobrem treningu, zlasti jaz, saj sem preplezal nekaj klasičnih smeri v triglavski steni, Široki Peči in Špiku.

Bila je jesen in čudoviti oktobrski dnevi. Bil sem tisto leto na višku svojih takratnih moči, ravno tako tudi moja dva prijatelja. Odločili smo se, da ves teden prebijemo v bivaku in uživamo nadvse lepo jesen. V Bistrici se nam je priključil še Marjan Šavelj.

Prvi dan v oktobru smo plezali južni raz Turske gore. Razen Zupana ga od nas še nihče ni poznal. Raz je ocenjen s III. Preplezala sta ga že pred leti Vinko Modec in Boris Režek. Ta svoj vzpon opisujeta v Planinskem Vestniku pod naslovom »Pozabljeno plezanje«. Res, na raz so v predvojni dobi skoraj pozabili. Bil pa je tudi precej odmaknjen in dostop do njega precej zamuden. Iz bivaka pod Skuto pa samo sestopiš skozi Žmavčarje in iz njih potem prečiš v raz. Zato se danes tudi tako mnogo pleza. Razu daje mikavnost ostra skoraj

kakor nož skalnata rez, za katero se primeš in potem tudi po njej jahaš. Mimogrede za užitek opazuješ pod seboj tudi grušč pod steno. Podobnega mesta ni nikjer drugod v Alpah in to daje turi velik čar.

Naslednjega dne smo vstopili v južno steno Kogla. Okoli te stene se je bila namreč dolgo časa vila mistična zavesa. Že Janez Gregorin je popisal v svoji knjigi pod naslovom »Čelešnik« plezanje, ki sta ga opravila s Karlom Tarterjem pred vojno v tej steni. Pozneje se je okoli te stene zagnila zavesa, zlasti še, ko so, kakor je pogosto v navadi še dandanes, nekateri plezalci pripovedovali čuda in strahove, ki da so v tej steni. Mi smo kar štirje vstopili v to steno, na vrhu pa smo bili razočarani. V steni smo našli le en klin, težav pa skoraj nobenih. Nismo mogli verjeti, da je smer tako lahka. Izstopili smo precej desno od vrha. Pozneje sem ugotovil, da takrat nismo ponovili originalne smeri, temveč nekoliko bolj desno potekajočo Virensovo smer. Nekaj let pozneje je potem Zupan preplezal novo smer sredi stene, katero sva do polovice, to je do gredine izvedla malo prej midva z Blažino. Vnel se je spor med Zupanom in Karlom Tarterjem. Po natančnejših ugotovitvah pa smo bili na jasnem, da gre tu za dve različni smeri, ki se lahko večkrat stikata. Zato smo se v plezalnem vodniku »V naših stenah« odločili objaviti obe smeri po opisih prvopristopnikov.

Napravil sem tako skok nekaj let naprej od onih lepih oktobrskih dnevov v južni steni Kogla. Bili smo takrat prepričani, da smo ponovili Tarter-Gregorinovo smer. Opis v Planinski matici namreč po našem mnenju ne odgovarja resnici oziroma ni natanko podan. Zato je tudi takrat okoli tega vzpona nastala zmeda. No, vseeno je bil uspeh vsaj v tem, da se o razvpiti steni odslej ni več toliko govorilo.

Naslednjega dne smo se odpravili v južno steno »Oltarja«. Do stene ni bilo daleč in to je bilo zaradi naporov prejšnjih dni prav imenitno.

Prva tretjina ni težavna, plezali smo skoraj vsi hkrati in se nemalo začudili, ko smo v lahkem svetu našli zabiti klin. Pobrali smo ga in tako še bolj izpopolnili našo zbirko iz vseh vetrov zbranih klinov.*

Dan je bil lep, le megleno morje je sililo iz doline in bali smo se, da nas bo zagnilo.

Težave so se pričele šele na polici, kjer se loči Verovškova smer »direktna na konja«, ki gre desno navzgor. Prvi raztežaj v Oltar je preplezal Miha. Zabil je en klin, ostalo pa izplezal prosto in nama kmalu javil, da tudi midva lahko greva. Res, kar lepo smo začeli, brez bistvenih težav, le zrak je postajal vedno globlji. Tudi v naslednjem raztežaju so bili lepi oprimki. Toda mišice na rokah so morale že krepkeje prijeti. Četrta stopnja, bi rekel sodoben plezalec. Takrat pa smo morali kar dobro pljuniti v roke. Pred seboj smo zagledali malo polico, pa kako do nje? Pa spomnili smo se na slike iz kaiserskih sten. Nekje v Fleischbanku so premagali tako mesto s tegom vrvi ali nihanjem na vrvi. Veseli smo zabili klin in se v tegu vrvi splazili na polico. Od velikega veselja nad tem mestom sem obesil v klin stari častitljivi vodniški znak bivšega SPD, ki verjetno visi tam še danes. Pozneje je nastala tudi popevka. »V Oltarju je pendel, v pendlu je klón, če dobər ne ahtaš, odpendlaš døl vøn.« Ta popevka se nanaša na ta detajl in pa poskus, dati naši alpinistični javnosti neko nihalno prečnico. V resnici pa tu ne gre za nikak »pendl«, temveč kvečjemu za meter ali dva v tegu vrvi. Pa kljub temu je mesto izredno lepo. Na koncu pristaneš potem na polički.

* Plezalca Zupan in Verovšek sporočata, da se z nekaterimi trditvami v članku ne strinjata. Za trditve odgovarja avtor. Op. ured.

Nad seboj zagledaš veliki strehasti previs, ki bi v nevihti nudil dobro streho. Zaradi lepega jesenskega dneva, posebej pa še meglenega morja, ki je bilo čudovito tisti dan, smo pribiti na polici med nebom in zemljo uživali redko igro narave.

Nahajali smo se sredi gladke navpične plošče. Polica je bila dovolj široka, da smo udobno na njej sedeli. Zračnost pa je bila za tiste čase kar precejšnja. Ko nas je neki turist videl iz Streže, ni dosti manjkalo, da ni poklical gorske reševalne službe. V steni smo baje viseli kakor pajki, je pozneje isti turist pripovedoval oskrbniku Tonetu Gradišku na Kamniškem sedlu.

Čeprav smo na polici dokaj dolgo uživali čare lepe jeseni, nas je zelo skrbel izstop. Že pred turo smo vedeli, da bo to najtežavnejši del. Lotil se ga je Zupan. Desno od omenjene strehe je nekaka previsna plitva zajeda. Po tej smo se odločili izplezati na greben. Mesto je bilo res muhasto in skrb je prehajala že v strah. Sledimo Zupanovim besedam, ki je kot prvi zmozel to mesto: »Skala postane krušljiva, kamenina odstopa v malih luskah. Klini, ki smo jih zabili za stojišče, so bili bolj moraličnega pomena. Zlezel sem na stebriček in potem po rdečih plateh navzgor. Sledil je pas solidne sive skale, kjer sem zatolkel klin. A ta je bil tudi edini do vrha. Če se spomnim na tistih zadnjih 30 m, mi pride kar grenak okus v usta. Po več minut sem stal v nemogočih pozicijah, grabil za oprimke, ki so se majali, si izsekal nekje v krhko kamenino stop in se tako centimeter za centimetrom pomikal proti vrhu. Kot rečeno so plasti obrnjene navzdol, tako da moraš zagrabit odločeno plast od spodaj in z nogami gozdit ob steno ter se potem po majavi skali, v razpoko zagoden, potegniti kvišku. Težkim osebam, ki rade težno plezajo, bi ta izstop odsvetoval. Tu je ohranitev ravnotežja na neznatnih oprimkih vse! Lezel sem sila počasi. Navzdol nisem gledal, pa tudi nisem mogel, ker sem moral vso pozornost posvetiti plezanju. Tako sem prišel v nekak rdeč kot pod izstopnim previsom. Trebuh in kolena sem potegnil pod rdeči previs, zagrabil nekaj nad seboj in se potegnil na gladko ploščo. Še meter do roba stene! Poprijel sem in hop! — že sem se držal za rob plošče. Stena se neha, kakor bi odrezal. Prijel sem še z drugo roko in se potegnil kar težno kvišku, okobalil z eno nogo rob plošče in bil zunaj! Ena noga mi je še visela nad meliščem, ko sem z glasnim krikom dal duška svojemu veselju nad zmago...«

Te besede so bile izraz tedanjega našega psihičnega razpoloženja. Naj ne zameri plezalec, ki bo tu plezal in morda ne našel in ne doživel tega, kar smo mi takrat. Upoštevati je bilo treba dejstvo, da je bilo to eno leto našega alpinističnega udejstvovanja in to v dobi, ko sta bili nemška in gorenjska smer v triglavski steni za izbran ozek krog plezalcev predvojne dobe. Zavedati se je treba, da smo mi s tem zaorali ledino pozneje zrasle moderne alpinistike.

Mi smo takrat sledili Zupanu ob napeti vrvi in na vrhu smo komaj verjeli za uspeh.

Celo zimo se je potem o tem vzponu govorilo. Zlasti nekateri povprečni plezalci so še bolj pretiravali in tako se je vzdušje okoli vzpona še bolj temnilo. Leto pozneje pa sem smer z Govekarjem ponovil. Za menoj so bili že mnogi vzponi v Julijskih Alpah in steno sva preplezala v dveh urah. Objektivno sem lahko ocenil vzpon s četrto in izstop s V. Pozneje je tudi sam Govekar s tovarišem še enkrat preplezal to smer, sicer pa ima stena malo obiskovalcev. Stena je namreč kratka in več ali manj le večji vežbalni detajl.

Tako smo preplezali dve prvenstveni smeri v prvih povojnih letih, zahvaljujoč se bivaku pod Skuto in pa neizmerni volji za plezalstvo, ki smo jo imeli tista leta. To je bil moj 44. plezalni vzpon. Do sedaj sem ševeda plezal

lažje ture. Tisto leto pa sem preplezal 47 vzponov. Toliko na leto jih nisem potem nikoli več.

Zaradi razvoja plezalstva smo potem naslednja leta mnogo hodili v Julijske Alpe ali pa drugod, kjer je bilo treba rešiti večje probleme. S tem pa smo nekako opustili udejstvovanje v stenah Skute. Prihajali smo zgodaj pomladi in smučali po valovitih Podih. V jeseni potem pa smo še kdaj obrnili kako skalo v okolici bivaka.

Šele leta 1951 sem se zopet pojavil v stenah Skute, tokrat v družbi ing. Vinka Modca. Napotila sva se v njegovo nekdanj proslulo zajedo v jugozahodni steni. Za nama sta plezala še Govekar in Vidmar.

O tej zajedi je namreč dolga leta »lebdela« mistični duh kakor o vseh predvojnih smereh v Savinjskih Alpah. Smer sta preplezala Režek in Modec v dobi svoje največje slave. »Potegi in vese!« je bilo vedno čuti, kadar je pogovor nanesel na to smer. Mi se v prvih letih nismo upali vstopiti v steno. Posebno še, ko se je raznesla govorica, da je cela zajeda s klini vred zgrmela v grušč. V poznejših letih, ko smo se mi od Skute odmaknili, sta jo pa ponovila za stopnjo mlajša tovariša od nas: Kilar in Vido Vavken. Po njuni otvoritvi pa je smer sprejela številne obiskovalce in popularnost.

Tako sva se odločila z Modcem, s katerim sem tisto leto precej plezal. (Desno smer v Dedcu, Ogrinovo v Ojstrici, Čopov steber v Triglavu itd.) Njega je zanimalo, kako je to videti danes po tolikih letih, mene pa radovednost glede na govorice prejšnjih let.

Plezal sem menjaje, vendar pa tako, da sem najtežji del vodil sam. Smer je kakor druge, le zajeda je nekaj zase. Stojiš na gladki navzdol viseči plošči. Če ne bi bilo tu klina za zavarovanje, bi se drugi plezalec le z rokami držal za rob plošče in s strahom opazoval nezavarovanega prvega plezalca nad seboj. V zajedi stojijo tudi nekake luske, a večji del je že zgrmel v prepad. Tako je to mesto pete težavnostne stopnje vsako leto drugačno in naposled bo verjetno ostala le še galerija zabitih klinov v rdečkasti razpoki.

Nekoč sem iz južnega raza zaslišal presunljiv Prosenčev krik. Odklala se mu je kakor omara velika klada. Toda tovariši so ga pridržali na vrvi.

Pozneje sta Režek in Modec preplezala poklino levo od zajede. Stari mojster Vinko Modec je tu še enkrat dokazal, da je bil med obema vojnoma naš najboljši plezalec v kopni skali. Kilar je smer ponovil in jo ocenil s VI (spodnja meja).

Ko zaključujem te besede iz Skutinih sten, so mi v mislih še stotine ostalih doživetij, ki morda ne bodo nikoli popisana. Skalne ride valovitih podov, nad stenami katerih smo mi začeli svojo pot, bodo ostale še dalje nemi. Generacija za nami bo tu uživala po svoje. Pa vendar bodo te skale ostale še naprej žive, kadarkoli se vrnemo.

PRISPEVKI ZA ZLATOROG

PD Dol pri Hrastniku din 3000.—; PD Trbovlje din 1000.—; PD Trbovlje — novi odbor din 850.—; PD Ruše din 2180.—; PD Litostroj din 2320.—; PD Tržič din 7630.—; PD Škofja Loka din 300.—; tov. Kunaver Pavel din 300.—. S k u p a j din 17580.—.

SKLAD DOMA ZLATOROG

Stanje sklada za gradnjo Zlatoroga pri PZS dne 7. II. 1958	din 4676109.—
Zbrano od 8. II. 1958 do 10. III. 1958	din 17580.—
Stanje sklada dne 10. III. 1958	din 4693689.—